

Uitvoeringsplan 2007 – 2008 behorende bij beleidsvisie Speciaal Onderwijs Flevoland 2004 – 2008

Inleiding

In april 2004 hebben Provinciale Staten van Flevoland de beleidsvisie speciaal onderwijs Flevoland 2004 – 2008 opgesteld. Deze beleidsvisie was gebaseerd op de “Inventarisatie Speciaal Onderwijs Flevoland” en een gesprek met belanghebbenden over deze inventarisatie. Deze eerste beleidsvisie is vooral gericht op het helpen oplossen van knelpunten die binnen de sectoren van het speciaal onderwijs worden ervaren. Sinds de vaststelling van de beleidsvisie in 2004 is er veel veranderd in het speciaal onderwijs in Flevoland. Er is landelijk beleid ontwikkeld dat zich richt op dezelfde punten als die in de beleidsvisie zijn genoemd. Er zijn voorzieningen bij gekomen in Almere en Emmeloord. En het speciaal onderwijs en de gemeenten streven zelf nadrukkelijk naar versterking en verbreding van het aanbod aan speciaal onderwijs.

Daarom stelt het college van Gedeputeerde Staten voor dit uitvoeringsplan voor de komende twee jaar vast te stellen. Hiermee worden de doelstellingen uit de beleidsvisie gehandhaafd, maar worden er andere actiepunten benoemd die beter passen bij de actuele situatie en rekening houden met de rol die de provincie op dit vlak kan spelen.

Landelijk kader

Het Ministerie *(NB! Hier volgt nog een tekst over de landelijke ontwikkelingen en de betekenis daarvan voor Flevoland)*.

De doelstelling van de beleidsvisie 2004 - 2008

De doelstelling van de beleidsvisie heeft nog niets aan waarde ingeleverd:

De Provincie Flevoland wil haar beleid rond het speciaal onderwijs toespitsen op:

- a. Het terugbrengen van het aantal thuiszittende leerlingen, en
- b. Het terugbrengen van het gemiddelde aantal kilometers leerlingenvervoer per leerling, voor zover dat betrekking heeft op reizen naar scholen voor speciaal onderwijs buiten de eigen gemeente.

Eén van de knelpunten voor de provincie zelf was in 2004 het ontbreken van betrouwbare gegevens over het speciaal onderwijs. Daarom is opdracht verleend aan een onderzoeksbureau om de gegevens uit de “Inventarisatie” te actualiseren. Het rapport “Vraag en aanbod in het speciaal onderwijs in Flevoland” van Babeliowsky Onderwijsonderzoek is hiervan het resultaat. Dit rapport laat zien dat de doelen van de beleidsvisie nog niets van hun waarde hebben verloren. De uitkomsten van het rapport zijn in de vergadering van de commissie Samenleving gepresenteerd.

Wat wel aanpassing behoeft is de manier waarop de provincie haar doelen wil bereiken.

Stand van zaken actiepunten uit de beleidsvisie 2004 - 2008

In de beleidsvisie van 2004 staat dat de provincie Flevoland de doelstellingen wil realiseren door:

1. Te stimuleren dat de huidige capaciteit voor indicatiestelling binnen onderwijs en (jeugd-) zorg beter wordt benut;
2. Te stimuleren dat de voorzieningen voor langdurig lichamelijke zieke kinderen in Flevoland verbeteren;
3. Te stimuleren dat de voorzieningen voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen die ook zeer moeilijk leren (zogenoemde ZMOLK'ers) in Flevoland verbeteren.

Op deze punten hebben zich de volgende ontwikkelingen voorgedaan en zijn de volgende acties ondernomen.

Ad 1 De afgelopen jaren is vanuit de provinciale verantwoordelijkheid voor een efficiënte en effectieve werking van de jeugdzorg gewerkt aan verbetering van de (afstemming van de) indicatiestelling. In de trajecten rond de aansluiting jeugdzorg-jeugdbeleid-onderwijs, de zogenoemde GAAF-convenanten, zijn hier afspraken over gemaakt met instellingen, gemeenten en onderwijs. Verdere actie op dit punt wordt ondernomen als die trajecten daar aanleiding toe geven. Ook landelijk wordt gewerkt aan de stroomlijning en verbetering van de indicatiestelling in jeugdzorg en speciaal onderwijs. Inzet van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is dubbel werk zo veel mogelijk te voorkomen en ouders de gang naar verschillende instanties te besparen. Daarom wordt er naar gestreefd voor complexe problematiek indicatieorganen op te zetten die zowel voor jeugdzorg als voor speciaal onderwijs indicaties kunnen opstellen.

- Ad 2 Het speciaal onderwijs en de gemeenten werken zelf al aan het uitbreiden van de voorzieningen voor langdurig lichamelijk zieke kinderen. Mede vanuit het streven van de Minister van OCW tot verbetering van opvang van leerlingen, krijgt dit een impuls. De cluster 3-scholen proberen voor deze groep oplossingen te vinden. Voor Almere is er een voorziening bijgekomen sinds 2004, De Weerga, waar in ieder geval de Almeerse kinderen kunnen worden opgevangen. Er is intensief overleg op gang gekomen met cluster 3-scholen uit het Gooi om het aanbod in Flevoland ook kwalitatief op peil te brengen.
- Ad 3 Ook dit punt wordt door het speciaal onderwijs zelf opgepakt. De provincie heeft daarbij een stimulerende rol gespeeld en zowel met verschillende gemeenten als met de scholen in cluster 4 gesprekken gevoerd over de mogelijkheden het voorzieningenniveau uit te breiden. Zoals bekend heeft de provincie bovendien subsidie beschikbaar gesteld voor het per 1 augustus jl. kunnen starten met de uitbreiding van de capaciteit in Almere en Emmeloord. Om uitval en thuis zitten terug te dringen zijn bovendien diverse landelijke trajecten gestart, waar ZMOLK'ers baat bij kunnen hebben. De nieuwe vestiging van stichting OCIJ in Emmeloord zal bijvoorbeeld onderdak bieden aan deze groep.

Kwantitatieve gegevens: Vraag en aanbod in het speciaal onderwijs van Flevoland

Het rapport "Vraag en aanbod in het speciaal onderwijs van Flevoland" is bijgevoegd.

Enkele conclusies zijn:

1. In Flevoland zijn er zo'n 75.000 leerplichtige leerlingen. Van hen nemen er bijna 4.000 (ofwel 5%) deel aan een vorm van speciaal onderwijs. Ongeveer 1.520 leerlingen volgen dat onderwijs op een WEC-school of aanverwante voorziening (zoals Stichting Gewoon Anders in Almere). Zo'n 1.560 leerlingen nemen deel aan het speciaal basisonderwijs, terwijl het praktijkonderwijs door ruim 900 Flevolandse leerlingen wordt bezocht.
2. Gelet op de ontwikkelingen in de deelnemersaantallen zien we sinds 2003 een sterke toename van leerlingen in de WEC-voorzieningen. In clusters III is er een toename van 15% en in cluster IV is het zelfs 80%. (Dit wordt gedeeltelijk verklaard door de vestiging van twee bovenregionale instituten (Nieuw Veldzicht en Rentray) met daarbij behorende scholen. Daar staat tegenover dat het aandeel leerlingen in het speciaal basisonderwijs is gedaald met 10%.
3. a.. Van de Flevolandse leerlingen die onderwijs volgen op een WEC-school of in een 'groep in school' of 'groep gekoppeld aan school', verlaat meer dan 70% hiervoor de provincie. In de gemeente Zeewolde is deze 'uitstroom' met 81% duidelijk het hoogst, en in de gemeente Lelystad blijven de meeste leerlingen binnen de provincie: 20% verlaat de provinciegrens om een WEC-school te bezoeken.
 - b. In het speciaal basisonderwijs en het praktijkonderwijs zijn momenteel nauwelijks wachtlijsten. Voor het (V)SO staan wel leerlingen op een plaatsingslijst. Aan het begin van het schooljaar 2005/06 ging het om ten minste 24 leerlingen (allen voor cluster IV voorzieningen) en halverwege het schooljaar (peildatum 1 maart 2006) was dit aantal meer dan verdubbeld naar tenminste 62 leerlingen. En ook hier ging het voornamelijk om cluster IV voorzieningen.
4. a. Bijna 2.000 leerlingen maken gebruik van de verordening Leerlingenvervoer voor het volgen van speciaal onderwijs. Van hen bezoeken bijna 1.200 leerlingen een WEC-voorziening en bijna 750 een school voor speciaal basisonderwijs. Voor het volgen van praktijkonderwijs wordt slechts in beperkte mate gebruik gemaakt van de Verordening Leerlingenvervoer.
 - b. Gemiddeld leggen de leerlingen 36 kilometer af om hun school te bereiken. In Lelystad en Urk is dat wat meer. In Zeewolde is het wat minder, ondanks dat men daar het meest naar buiten de provincie reist.

Nieuwe actiepunten en indicatoren voor de periode 2007 - 2008

In de programmabegroting 2007 is de doelstelling uit de beleidsvisie vertaald in actiepunten en prestatie-indicatoren.

Speciaal onderwijs: wat we gaan doen om onze doelstellingen te bereiken.

- In kaart brengen hoe groot het probleem is van thuis zittende kinderen met een indicatie in de leerplichtige leeftijd en onderzoeken of het mogelijk is veel voorkomende oorzaken van het thuiszitten te definiëren, zodat op termijn het thuis zitten (verder) kan worden teruggedrongen.
- Overleg voeren met gemeenten en onderwijsinstellingen over de mogelijkheden om de zorg voor kinderen die behoefte hebben aan speciale ondersteuning zo te regelen dat de

gemiddelde reistijd per leerling afneemt. Hierbij het onderzoeksrapport “Vraag en aanbod in het speciaal onderwijs in Flevoland” aanbieden, zodat duidelijk wordt waar de grootste knelpunten zich voordoen.

De indicatoren die we hanteren voor het meten van de effectiviteit van ons beleid.

- Het gemiddelde aantal kilometers leerlingenvervoer per leerling in het speciaal onderwijs gaat omlaag met 10%.
- Er blijven minder kinderen van onderwijs verstoken, doordat het ‘thuiszitten’ met 10% wordt teruggedrongen.

Er is jaarlijks een bedrag van € 50.000 beschikbaar voor het stimuleren van onderwijsvoorzieningen. Voorgesteld wordt voor dit budget een beleidsregel op te stellen waarmee de prioriteit bij de beoordeling van projecten wordt gelegd bij het speciaal onderwijs. De provincie Flevoland kan gemeenten en scholen ondersteunen bij het realiseren van nieuwe en/of verbeterde voorzieningen voor speciaal onderwijs in Flevoland. Gezien het bescheiden budget dat beschikbaar is, zal helder moeten worden geformuleerd dat een provinciale bijdrage alleen aanvullend kan zijn op bijdragen van andere partijen.